

नगर विकास विभागाच्या विविध योजनांमधील मंजूर केलेला निधी किंवा त्यावरील व्याज अन्यत्र वळविण्यास प्रतिबंध असल्याबाबत.....

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण- ३४१६/प्र.क्र.४०/नवि-०४
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : २७ मे, २०१६.

प्रस्तावना :-

नगर विकास विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांमध्ये विविध स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदान मंजूर करण्यात येते. अशा योजनांसाठी मंजूर केलेल्या अनुदानाचा विनियोग केवळ त्या योजनेसाठी करण्याच्या सूचना असतांना देखील असे अनुदान किंवा त्यावरील व्याज संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थांमार्फत अन्यत्र वळविले जात असल्याच्या घटना निर्दर्शनास आल्या आहेत. त्यामुळे या संदर्भात सर्वसाधारण सूचना निर्गमित करण्याची बाब विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक

महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाभियान, नगरपरिषदांसाठी वैशिष्ट्यपूर्ण योजना, महानगरपालिका व नगरपालिकांसाठी हद्दवाढ योजना अशा विविध प्रकारच्या योजना नगर विकास विभागामार्फत राबविण्यात येतात व त्यासाठी राज्य शासनाकडून संबंधित नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांना अनुदान मंजूर केले जाते. अशा अनुदानापैकी काही अनुदाने ही नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था त्यासाठी स्वतंत्र बँक खाते उघडून त्यामध्ये जमा करतात. अशा खात्यामधून सदर रकमा संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या जनरल खात्याकडे तात्पुरत्या स्वरूपात कर्ज म्हणून किंवा कायम स्वरूपात वळत्या करण्यात येत असल्याचे निर्दर्शनास आले आहे. काही ठिकाणी अशा खात्यामधील जमा रकमांवर प्राप्त झालेल्या व्याजाची रक्कम अन्य खात्याकडे तात्पुरत्या स्वरूपात कर्ज म्हणून किंवा कायमच्यादेखील वळत्या करण्यात आल्याचे निर्दर्शनास आले आहे.

२. शासनाने एखाद्या विशेष योजनेसाठी मंजूर केलेला निधी किंवा त्यावर प्राप्त झालेले व्याज हे परस्पर वेगळ्या योजनेकडे किंवा वेगळ्या प्रयोजनाकडे वळविण्याचा कोणताही प्राधिकार स्थानिक स्वराज्य संस्थांना नाही. त्यामुळे या संदर्भात खालील प्रमाणे सूचना देण्यात येत आहे.

- १) राज्यशासनाच्या कोणत्याही योजने संदर्भात नगर विकास विभागाकडून मंजूर करण्यात येणारा निधी किंवा संबंधित निधीच्या खात्यावर जमा झालेले व्याज कोणत्याही परिस्थितीत अन्य योजनेकडे किंवा अन्य प्रयोजनाकडे वळते करण्यात येऊ नये.
- २) अशाप्रकारे मुळ निधी किंवा त्यावरील व्याज कायम स्वरूपा किंवा तात्पुरत्या स्वरूपात अन्यत्र वळविणे ही गंभीर स्वरूपाची आर्थिक अनियमितता मानली जाईल, त्यासाठी संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्था/संबंधित अधिकारी कारवाईस पात्र ठरतील.
- ३) या पुढे राज्यशासनाने नगर विकास विभागाच्या कोणत्याही योजनेसाठी मंजूर केलेला निधी फक्त त्याच योजनेसाठी वापरण्यात येईल, याची दक्षता घ्यावी.

- ४) राज्यस्तरावरून ज्या योजनेसाठी विविध टप्प्यांमध्ये अनुदान मंजूर केले जाते व ज्या योजनेमध्ये राज्यशासना सोबतच स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा देखील अंतर्भूत असतो अशा योजनेसाठी मंजूर केलेल्या निधीवर प्राप्त झालेल्या व्याजाची रक्कम त्याच योजनेमध्ये शासनाच्या पूर्व मान्यतेने स्थानिक स्वराज्य संस्थेचा हिस्सा भरण्यासाठी किंवा योजनेच्या खर्चात झालेला वाढीव खर्च भागविण्यासाठी वापरता येईल. मात्र, कोणत्याही परिस्थितीत राज्यशासनाच्या पूर्व परवानगीशिवाय एका योजनेसाठी मंजूर झालेला निधी अन्य प्रयोजनासाठी नगरपरिषदेस परस्पर वळता करता येणार नाही.
 - ५) सदर आदेश निर्गमित होण्यापूर्वी ज्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी राज्यशासनाने मंजूर केलेल्या योजनेमधील निधी अन्य खात्याकडे कायमस्वरूपी वळवला असेल तर त्याबाबतचा आढावा घेऊन अशा रकमा तातडीने मुळ योजनेच्या खात्याकडे वळत्या करण्याची कार्यवाही पूर्ण करावी.
 - ६) ज्या ठिकाणी मंजूर योजनेमधील निधी अन्य योजनेकडे कर्जाच्या स्वरूपात वळता करण्यात आलेला असेल त्या ठिकाणी अशा कर्ज स्वरूपात वळत्या केलेल्या रकमा मुळ योजनेच्या खात्यावर तातडीने पुन्हा वर्ग करण्यात याव्यात.
 - ७) ज्या ठिकाणी मुळ योजनेतील निधी किंवा त्यावरील व्याज अन्य योजनेकडे वळवला असेल व सदर मुळ योजना आता पूर्ण झाली असेल अशा प्रकरणी अशा रकमा संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेने शासनाकडे परत कराव्यात.
३. सर्वसाधारण वित्तीय शिस्तीसाठी उपरोक्त सुचनांचे काटेकोर पालन करण्यात यावे. या सूचनांचे पालन करण्याची सर्व साधारण जबाबदारी संबंधित स्थानिक स्वराज्य संस्थेचे आयुक्त/मुख्याधिकारी यांचेवर राहिल. यापुढे अशा स्वरूपाचा योजनेमधील निधी अन्य योजनेकडे कायम स्वरूपी किंवा कर्ज स्वरूपात वळता केल्याचे निदर्शनास आल्यास संबंधित अधिकाऱ्या विरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल.
४. हे शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१६०५२७१४५३३२४१२५ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने

(पां. जो. जाधव)
सहसचिव
नगर विकास विभाग

प्रति,

- १) महालेखापाल महाराष्ट्र-१ मुंबई
- २) महालेखापाल महाराष्ट्र २ नागपूर
- ३) मा. मुख्य मंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई

- ४) मा. राज्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) अपर मुख्य सचिव (वित्त) वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) अपर मुख्य सचिव (नियोजन) नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) प्रधान सचिव (नवि-१) नगर विकास विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक
- ९) सचिव (नवि-२) नगर विकास विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक
- १०) आयुक्त तथा संचालक नगरपरिषद संचालनालय, मुंबई
- ११) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र नागरी विकास अभियान संचालनालय
- १२) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
- १३) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १४) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- १५) सर्व कार्यासने, नगर विकास विभाग
- १६) निवड नस्ती (कार्यासन नवि-०४)